

Oponentský posudek na magisterskou práci Daniela Kfelíře

Absolvent Daniel Kfelíř ve své práci zpracoval téma „**Vincenzo Bellini se zaměřením na operu Puritáni**“. V anotaci uvádí, že chce „přiblížit život a dílo Vincenza Belliniho se zaměřením na operu Puritáni a zejména roli Riccarda“ a jako zdůvodnění uvádí své přání tuto roli v budoucnu ztvárnit i na jevišti. Dále tomuto skladateli přisuzuje „zcela zásadní roli ve vývoji italského belcanta“. Přínosem práce má být analýza interpretační, dramatické a technické složky této opery, která se dodnes hraje na operních jevištích a klade si za cíl „aby byla nápomocná studentům, samotným interpretům a všem čtenářům, kteří se chtějí o problematice dovědět něco více“. Specificky autorský přínos práce by měl být zejména v rozboru postavy Riccarda.

Vlastní práce je rozdělena do pěti oddílů (Úvod, Život a dílo Vincenza Belliniho, I Puritani – Puritáni, Analýza vybraných hudebních čísel opery Puritáni, Závěr), přičemž oddíl „Vincenzo Bellini“ se ve svém pododdílu soustřeďuje na osobnost pěvkyně Giuditty Pasty, oddíl „Puritáni“ má pododdíly věnované vzniku díla, historickým souvislostem, postavám a prvnímu obsazení a také jednotlivým dějstvím opery. Oddíl **Analýza vybraných hudebních čísel** se pak koncentruje ve svých pododílech na Duet Elvíry a Giorgia, Finále opery a árii Riccarda.

Ihned v **Úvodu** autor sděluje svou citovou přichylnost k tomuto autorovi a zkoumanému dílu. A zdůvodňuje volbu tématu dosavadními posluchačskými i uměleckými zkušenostmi.

V oddílu **Život a dílo Vincenza Belliniho** se autor zabývá rodinným a společenským prostředím, ze kterého slavný skladatel vyšel. Zabývá se původem hudebního nadání, které se u Belliniho objevilo velice záhy a popisuje chronologicky postupný umělecký rozvoj i jeho podporu okolím jak ze strany rodiny, tak ze strany šlechtických kruhů i širší veřejnosti. Diplomant se zaměřuje i na širší společenské změny, které právě v té době v Itálii probíhaly a s tím související změny i ve světě financování kultury, postavení umělce ve společnosti, právní postavení autorského díla, vznik střední třídy, která navštěvovala divadla a přála jejich rozvoji. Zdůrazněno je i příhodně setkání a vyžádování spolupráce s nejlepšími pěvci té doby, ale zejména součinnost skladatele s libretistou Felicem Romanim, který je autorem libreta téměř všech jeho oper. Zajímavá je poznámka, jakým způsobem Bellini komponoval – že tvořil nejdříve nápěvy bez textu a slova vkládal až dodatečně. Diplomant také upozorňuje na chatrné skladatelovo zdraví, které komplikovalo jeho umělecký život, jenž skončil předčasně v mladém věku. Následuje pododdíl Giuditta Pasta, který je věnován italské zpěvačce, múze, jedinečné primadonně své doby, která sehrála v osobním a uměleckého životě Belliniho významnou roli. Právě její hlasové schopnosti charakterizují specifičnost atributů ideální belliniovske pěvkyně. Diplomant je rozebírá.

V oddílu **Puritáni** se diplomant nejprve zabývá konkrétně vznikem samotného díla. Uvádí, kdo inicioval a financoval vznik opery, jaké byly osobní motivy Belliniho a kde hledal námět své nové opery. Upozorňuje též na specifika spolupráce s jiným libretistou, než byl Felice Romani, s Carlem Pepolim. Bez zajímavosti není zmíněná skladatelská konzultace s Gioacchinem Rossinim. V pododdílu Historická a literární předloha opery se diplomant zabývá historickými souvislostmi děje opery a uvádí děj do kontextu doby. V dalším pododdílu definuje pojem „puritán“. V pododdílu Postavy a historicky první obsazení vypočítává seznam postav se specifikací charakterů i prvních interpretů. Chybí mi ale uvedení hlasových oborů jednotlivých postav, jež je, dle mého pro pěveckou a hudební orientaci důležité! Uvádí též oproti italským

jménům anglické varianty. Pododdíl Děj opery je upřesněn vždy uvedením úryvků i s překlady ze signifikantních scén a výstupů.

Následuje oddíl **Analýza vybraných hudebních čísel opery Puritáni**. Pododdíl Duet Elviry a Giorgia s emocionálními změnami a charakteristikami obou postav. Pododdíl Finále opery analyzuje znázornění změn nálad a jednání hlavní představitelky i umělecké prostředky, kterými toho Bellini docílil. Pododdíl Árie Riccarda nejprve upozorňuje na typický rys Belliniho melodických linek a následuje podrobný rozbor specifik dechové opory a technických detailů provedení. Technické nároky partu nejsou samoúčelné, jak je po rozboru patrné. Nechybí překlad árie s analýzou textu a uvedení několika slavných interpretů této árie s uvedenými odkazy na youtube záznamy a důvody, proč právě jejich interpretace je pro pohled diplomanta zásadní. Proč si diplomant vybral právě tyto tři pěvce a neuvedl větší počet, třeba i významnějších interpretů v kontextu dnešní doby (Cappuccilli, Bruson, Nucci, Zancanaro, Álvarez, Chvorostovsky,...), je otázkou. Rád bych se při obhajobě zeptal též na překlad fráze „Dove mai celo“. Zde je český význam poněkud zavádějící!

Závěrem diplomant zdůrazňuje své překvapení, že pro studium a zkoumání dané problematiky byla přístupná pouze cizojazyčná literatura a že vše čerpal pouze z anglické literatury.

Pozitivně hodnotím osobní zainteresovanost a zaujetí pro předmět zkoumání, kterým je Belliniho dílo zejména s koncentrací na Riccardovu árii. Je patrná i interpretační zkušenost s tímto autorem a stylovým zaměřením. Náročnost zpracované tematiky určitě spočívá i v tom, že diplomant měl k dispozici pouze anglickojazyčnou literaturu. Na jedné straně v tom spatřuji samozřejmě přínos, že život a dílo Vincenza Belliniho bylo zpracováno v podobě přístupné českému čtenáři, na druhou stranu student operního zpěvu by mohl považovat za výzvu nastudovat materiál například v italském jazyce. Rozhodně by dílu větší pestrost literatury a pramenů prospěla. Existuje například Istituto Musicale Vincenzo Bellini

https://www.istitutobellini.it/2020/?page_id=3356

Monografie Antonia Amoriho Vincenzo Bellini Vita, studie a ricerche

<https://www.amazon.com/Vincenzo-Bellini-Studi-Ricerche-Italian/dp/1142490327>

a mnoho dalších

https://www.unilibro.it/libri/f/argomento/bellini__vincenzo

Životopisné filmy – například La famiglia Ricordi (Dynastie Ricordiů)

<https://www.fdb.cz/film/dynastie-ricordiu-la-famiglia-ricordi/7222>

Životopisné filmy o Bellinim:

<https://books.google.cz/books?id=VXcwCgAAQBAJ&pg=PA34&lpg=PA34&dq=giuditta+pasta+film&source=bl&ots=hrFgvIT6zF&sig=ACfU3U2Ox3rT5iP7N5qemUEyJWL3>

[abqJ6w&hl=cs&sa=X&ved=2ahUKEwjd49LGgc_vAhWvgf0HHbIFAk0Q6AF6BAgtEAM#v=onepage&q=giuditta%20pasta%20film&f=false](https://www.google.com/search?q=giuditta%20pasta%20film&rlz=1C1GCEwjd49LGgc_vAhWvgf0HHbIFAk0Q6AF6BAgtEAM#v=onepage&q=giuditta%20pasta%20film&f=false)

Doplnil bych i významná provedení opery v její historii, např.

<https://operawire.com/on-this-day-a-look-at-the-metropolitan-operas-8-elviras-in-i-puritani/>

Magisterská práce Daniela Kfelíře má nepochybně své kvality zejména obsahové a co se týče vlastního pohledu jako interpreta na ztvárnění árie jedné z hlavních postav. Pro dosažení komplexnějšího pohledu na postavu Riccarda bych se já osobně zaměřil na zmapování celé role (alespoň v hrubším kontextu), neboť samotné jedno číslo o charakteru, hudebním výrazivu a interpretačních záludnostech mnoho nevyovídá. Rozhodně by se slušelo uvést a rozebrat minimálně duet Riccarda a Giorgia, který je vlastně jedním z největších a nejvýznamnějších duetů pro baryton a bas v celé operní literatuře, má své pěvecké obtížnosti, ale především v něm dochází k jistému přerodu v chování a dalšímu činění postavy Riccarda!

Kriticky v negativním slova smyslu se musím též vyjádřit k ohromnému počtu pravopisných a stylistických hrubých chyb! Celá práce čítá 44 textových stran. Z toho jsou výše zmíněné chyby na stranách 1, 2, 5, 6, 8, 10, 11, 12, 13, 16, 23, 24, 26, 28, 30, 31, 37, 38, 40, 42, 44. To je opravdu obrovské množství! Malé překlepy nezmiňuji. Jsem přesvědčen o tom, že absolvent vysoké školy by měl svou práci důkladně zkontrolovat (je to jeho vizitka) nebo ji podrobit kontrole nezávislému subjektu.

Navrhuji hodnocení „C“.

MgA. Martin Bárta

V Praze, dne 30.8.2021